

lobě před ukončením řízení před procesním soudem, ve směnečném sporu jen, byla-li námitka vznesena ve třídní lhůtě § 557 c. ř. s.

(Rozh. ze dne 28. dubna 1933, Rv I 570/33).

Směnečný platební příkaz byl ponechán v platnosti s o u d y v š e c h t ř í s t o l i c, N e j v ý š š í m s o u d e m z t ě c h t o

d ů v o d ů :

Bez důvodnou jest výtku, že se odvolací soud nezabýval námitkou, že žalující firma lstivým předstíráním, že mu prodává automobil nový, a dodavši mu starý, uvedla ho v omyl, ani námitkou, že mu zatajila vady, které bránily řádnému užívání auta a byly neodstranitelné, kteréž vady, poněvadž jde o obchod splátkový, mohl kdykoliv vytýkati. Dovolatel přehlíží, že v námitkách proti směnečnému platebnímu rozkazu neuplatňoval neplatnost kupní smlouvy z důvodu lstivého uvedení v omyl žalující firmou při uzavření kupu ani že neuplatnil nárok na zrušení smlouvy z důvodu vad neodstranitelných a bránících řádnému užívání, nýbrž že jen poukázal v námitkách proti platebnímu rozkazu na svou žalobu C V 157/32, v níž uplatňuje neplatnost smlouvy pro omyl a vytýká vady dodaného automobilu, žádaje, by se projednávání tohoto sporu přerušilo podle § 190 c. ř. s. až do skončení sporu C V 157/32. Tímto návrhem na přerušení řízení neučinil žalovaný výtky proti kupní smlouvě a námitky vad, uplatněné ve sporu C V 157/32, součástí tohoto sporu, neboť se v tom směru vůbec nevyjádřil a propásl takto třídní lhůtu k námitkám těm, stanovenou v § 557 c. ř. s., a nemůže námitky ty již uplatniti v řízení opravném, ani poukazem na § 4 zák. o splátkových obchodech ze dne 27. dubna 1896, č. 70 ř. z., byť i se jednalo o směnky krycí, neboť třídní lhůta k námitkám, stanovená v § 557 c. ř. s. jest lhůtou propadnou, do které veškeré námitky proti směnečnému platebnímu rozkazu musí býti učiněny, jinak jsou opožděny. Názor dovolatelův, že musí soud, poněvadž jde o obchod splátkový, k námitkám těm přihlížeti v každém období sporu, platí jen, pokud byly výtky ty učiněny v žalobě nebo v námitkách proti žalobě před ukončením řízení před soudem procesním první stolice (arg. slova »mittels Klage oder Einrede«) a to jen ve sporu řádném, nikoli však ve sporu směnečném, kdež platí zásada soustředění námitek a uplatnění jich do propadné lhůty třídní (§§ 559 a 550 c. ř. s.), kterou nelze prodloužiti.

Čís. 12562.

Vyrovnačí řád ze dne 27. března 1931, čís. 64 sb. z. a n.

Žaloba o zaplacení celé pohledávky nahrazuje upomínku ve smyslu § 67 vyr. řádu. Nezapravil-li žalovaný dospělou vyrovnačí splátku v osmidenní lhůtě po žalobě, nýbrž i ve sporu tvrdil, že nic nedluží, obživla celá pohledávka, třebaže šlo o dluh směnečný.

(Rozh. ze dne 28. dubna 1933, Rv I 660/33.)

Proti směnečnému platebnímu příkazu namítl žalovaný, že směnečná pohledávka spadá do vyrovnání o jeho jmění. Ve sporu šlo o to, zda byl žalovaný upomenut o zapravení splátky na vyrovnací kvotu a zda tím, že ač upomenut splátku nezaplatil, obživla celá zažalovaná pohledávka. Soud první stolice ponechal směnečný platební příkaz v platnosti, spatřuje v žalobcově dopise ze dne 29. srpna 1932 upomínku ve smyslu § 67 vyr. ř. Odvolací soud směnečný platební příkaz zrušil, vycházeje z opačného názoru.

Nejvyšší soud obnovil rozsudek prvního soudu.

Důvody:

Nelze sice souhlasiti s dovolatelem, že námitka žalovaného, že nebyl náležitě upomínán ve smyslu § 67 vyr. ř., byla opožděná; námitkou touto čelil žalovaný žalobcovu tvrzení, že žalovaný, ač byl řádně upomenut, kvoty nezaplatil, takže prý se nemůže dovolávati výhod vyrovnání (viz čís. 10228 sb. n. s.). Ve věci samé jest však dovolání odůvodněno. Není o tom sporu, že žalovaný upomenut byl doporučeným dopisem ze dne 29. srpna 1932, jehož pravost byla uznána, že mu v tomto dopisu dána byla osmidenní lhůta a že hned po jejím uplynutí — jak sám žalovaný k tomu v odvolání poukazuje, — podána byla směnečná žaloba (8. září 1932). Žalovaný má za to, že onen dopis nevyhovuje předpisu § 67 vyr. ř., protože prý byl v dopise upomenut o celý dluh a nikoli o kvotu, že se v dopise nečiní zmínka o vyrovnání, o vyrovnacím řádu; byl prý v posledním roce často upomínán četnými osobami, takže upomínku ve formě zmíněného dopisu právem považoval za bezvýznamnou; konečně dovozoval, a to jmenovitě také ještě v odvolání a v dovolací odpovědi, že prý nemohl ani tušiti, o jaký dluh běží a že on (osobně) v této příčině dodatečně poučen nebyl. Že tato námitka nebyla předmětem důkazu, vytýkal v odvolání jako neúplnost řízení. Proti skutkovému zjištění, jak obsaženo bylo v rozsudku soudu první stolice, v odvolání nebrojil, takže toto skutkové zjištění bylo skutkovým základem právního posouzení i soudu odvolacího i také soudu dovolacího. Netřeba řešiti otázku, vyhovuje-li dopis ze dne 29. srpna 1932 svým obsahem předpisu § 67 vyr. ř. a byl-li by dopis tento sám o sobě způsobil obživnutí celé pohledávky, neboť jsou tu dvě důležité okolnosti, jež odvolací soud nedoceňuje nebo přehlíží. Předně to, že se žalovanému podle skutkového zjištění od zástupce žalobkyně dostalo informace, o jaký směnečný dluh běží; žalovaný nemůže namítati, že se informace nedostalo jemu osobně, an podle zjištění sám účetního H-a pro informaci poslal. Že H. nebyl jeho účetním, tvrdil žalovaný teprve v odvolání, tedy opožděně, nehledíc k tomu, že proti příslušnému skutkovému zjištění — jak již bylo řečeno — nebrojil. Druhou závažnou skutečností je, že žalovaný ani ze žaloby nevyvodil důsledky. Žaloba povahou svou zajisté nahraňuje i presentaci směnky, i upomínku. Žalovaný byl by se snad pro vadnost původní upomínky mohl dovolávati ochrany ve smyslu § 67 vyr. ř., kdyby byl v osmidenní lhůtě po žalobě zaplatil dospělé vyrovnací kvoty a tak vyrovnání splnil; avšak ani netvrdil, že splatné kvoty — třebas později za procesu — zaplatil, nýbrž také ještě ve směnečném procesu, ovšem bez výsledku, namítal, že nic nedluží. Za těch okol-

ností nemůže spravedlivě namítati, že mu nebyla poskytnuta zákonem předepsaná osmidenní lhůta. Ustanovením § 67 vyr. ř. nebyl dotčen předpis § 60 odst. (1) vyr. ř., podle něhož je dlužník sprostěn závazku nahraditi věřitelům schodky, které vyrovnáním utrpí, jen pod podmínkou, že vyrovnání splněno bylo úplně a včas. Zákon dbá tedy toho, by kvoty byly přesně dodržovány; předpis § 67 vyr. ř. neměl býti podporou liknavých dlužníků, nýbrž byl myšlen jen jako ochrana proti možným tvrdostem a šikanám, k nimž zavdával podnět přísnější předpis starého vyr. řádu. Takové ochrany však nezaslouží dlužník, který ani po žalobě svých povinností nedbá a k uspokojení věřitelově nic nepodnikne. Že by byl v pochybnostech o rozsahu svého závazku z vyrovnání, žalovaný ani netvrdil, nýbrž držel se formálního předpisu zákona § 67 vyr. ř. a popíral vůbec závazek, ač bezdůvodně. Jednal tak ovšem na vlastní nebezpečí, jakož musí odpovídati i za to, že jako obchodník neměl v patrnosti své směnečné závazky. S odvolacím soudem nelze však souhlasiti ani v tom, že zrušil celý směnečný platební příkaz, protože prý nebylo žalováno o zaplacení splatných vyrovnacích částek, nýbrž na zaplacení celého směnečného dluhu ve formě platebního příkazu směnečného; vyrovnáním nemění se nic na povaze směnečného závazku. Nevadí, že jde tu o dluh odnosný, protože žaloba nahraňuje tu presentaci směnky k placení, takže dlužník ani v této příčině nemůže činiti námitky.

Čís. 12563.

Předložil-li zástupce žalované obce (na Moravě) se žalobní odpovědí plnou moc, avšak nedostatečnou, ana vykazovala jen podpis obecního starosty, soud pak, přehlédnuv tento nedostatek, nedal zástupci žalované obce příkaz podle §§ 37 a 38 c. ř. s. a žalobce nenavrlh v řízení před prvním soudem vydání rozsudku pro zmeškání, nýbrž učinil tak teprve v odvolání, načež zástupce žalované obce, nečekaje na soudní výzvu podle § 38 c. ř. s., předložil s odvolacím sdělením plnou moc žalované obce řádně vyhotovenou, napravil tím dodatečně původní vadnost plné moci.

K přetržení promlčení dluhu obce uznáním dluhu, učiněným starostou obce, se vyžaduje, aby starosta obce byl obecním výborem k tomuto projevu zmocněn plnou mocí znějící na druh tohoto jednání (§ 1008 obč. zák.).

Úmluva stran o tom, že advokátní komora má rozhodnouti, zda jest přiměřeným účet advokátův, jest úmluvou o jmenování rozhodčího, k níž starosta, uzavírající tuto úmluvu za obec, potřebuje podle § 1008 obč. zák. zvláštního, na toto jednání znějícího zmocnění obecním výborem.

Uzavřel-li starosta obce takovou úmluvu bez zmocnění obecním výborem a obec nereagovala na vyrozumění advokátní komory, neuznala tím obec mlčky (§ 863 obč. zák.) pohledávku advokátovu.

Žádost starosty obce k advokátovi, by posečkal s vymáháním své palmární pohledávky, není uznáním dluhu obcí.

Žádost o určení výše palmární pohledávky advokátní komorou není překážkou, by nezapočala běžeti promlčecí lhůta pro palmární pohledávku.

(Rozh. ze dne 28. dubna 1933, Rv II 712/31.)